

Hiszpania

Zamieszczone poniżej informacje dotyczą przepisów prawnych przyjętych lub znowelizowanych w związku z implementacją dyrektywy o usługach, a także z przepisami, które państwa członkowskie wskazały jako mające zastosowanie do dostawców usług na obszarach objętych dyrektywą. Informacje te zostały dostarczone przez Hiszpanię w kontekście implementacji dyrektywy o usługach i procesu wzajemnej oceny. Informacje te nie stanowią analizy prawnej ani stanowiska Komisji Europejskiej w kwestii zgodności z prawem unijnym w ogólności ani konkretnie z dyrektywą o usługach. Przepisy prawa krajowego mogły ulec nowelizacji w trakcie procesu wzajemnej oceny, w związku z czym zainteresowane strony proszone są o sprawdzenie obowiązujących przepisów prawa krajowego.

W Hiszpanii władza ustawodawcza jest podzielona pomiędzy państwo i wspólnoty autonomiczne. Wśród uprawnień legislacyjnych wspólnoty autonomiczne posiadają uprawnienia w dziedzinie turystyki i handlu detalicznego. Władze lokalne również posiadają uprawnienia do ustanawiania systemów zezwoleń i wymogów w niektórych dziedzinach takich jak handel obwoźny, targi lub usługi pogrzebowe oraz w odniesieniu do wszelkich innych usług, dla których uprawnienie ich regulowania zostało im powierzone przez państwo lub wspólnoty autonomiczne pod warunkiem, że są one określone prawnie.

Główne zmiany w prawodawstwie Hiszpanii

Hiszpania przyjęła ustawę horyzontalną celem wdrożenia dyrektywy o usługach (Ustawa 17/2009 z dn. 23 listopada w sprawie swobody dostępu do usług i ich świadczenia¹), która obowiązuje wszystkie organy terytorialne.

Ponadto przyjęta została ustawa typu „omnibus” zmieniająca 48 ustaw państwowych dotyczących różnych dziedzin² (Ustawa 25/2009 z dn. 22 grudnia zmieniająca różne ustawy celem dostosowania ich do Ustawy 17/2009 z dn. 23 listopada o swobodzie dostępu do usług i ich świadczenia)³.

Inne przyjęte w tym zakresie akty ustawodawcze to: nowelizacja ustawy 7/1996 z dn. 15 stycznia ustanawiająca zasady handlu detalicznego⁴, nowelizacja skonsolidowanej wersji Ustaw o ocenie wpływu na środowisko⁵ oraz nowelizacja 118 dekrétów królewskich i 21 zarządzeń ministerialnych.

Wspólnoty autonomiczne również przyjęły przepisy zmieniające szereg aktów prawnych dla poszczególnych sektorów, w zakresie swoich kompetencji, m.in.: administracja publiczna, obrót detaliczny, turystyka, rolnictwo, usługi socjalne, organizacje zawodowe, środowisko, budownictwo, działalność przemysłowa i rzemieślnicza⁶.

Przykłady systemów wydawania zezwoleń nałożone na dostawców usług prowadzących działalność w Hiszpanii

Zasadniczo kontrola *ex ante* wielu rodzajów działalności, która jest zawarta w wymogu wcześniejszego uzyskiwania zezwoleń została zastąpiona kontrolą działalności usługowej *ex post*,

¹ <http://www.boe.es/boe/dias/2009/11/24/pdfs/BOE-A-2009-18731.pdf>.

² Obszary objęte zakresem dokumentu: administracja, konsumenci, usługi zawodowe, zatrudnienie, usługi przemysłowe i budownictwo, energia, transport i komunikacja, środowisko i rolnictwo, zdrowie, własność intelektualna.

³ <http://www.boe.es/boe/dias/2009/12/23/pdfs/BOE-A-2009-20725.pdf>.

⁴ <http://www.boe.es/boe/dias/2010/03/02/pdfs/BOE-A-2010-3365.pdf>.

⁵ <http://www.boe.es/boe/dias/2010/03/25/pdfs/BOE-A-2010-4908.pdf>.

⁶ Andaluzja: Ley 3/2010, z dn. 21 maja, Aragonia: Dekret z mocą ustawy 1/2010, z dn. 27 kwietnia, Baleary: Ustawa 8/2009, z dn. 16 grudnia, Wyspy Kanaryjskie: Ustawa 14/2009, z dn. 30 grudnia i Ustawa 12/2009 z dn. 16 grudnia, Kantabria: Ustawa o Kantabrii 1/2010, z dn. 27 kwietnia, Kastylia La Mancha: Ustawa 7/2009 z dn. 17 grudnia, Kastylia i León: Dekret z mocą ustawy 3/2009 z dn. 23 grudnia, Katalonia: Dekret 106/2008 z dn. 6 maja, Autonomiczna wspólnota Walencji: Ustawa 12/2009 z dn. 23 grudnia, Galicja: Ustawa 1/2010 z dn. 11 lutego, La Rioja: Ustawa 6/2009 z dn. 15 grudnia, Wspólnota Madrytu: Ustawa 8/2009 z dn. 21 grudnia, Murcja: Ustawa 12/2009 z dn. 11 grudnia, Wspólnota Nawarry: Ustawa Foral 6/2010 z dn. 6 kwietnia.

która jest realizowana jedynie po przedłożeniu przez usługodawcę komunikatu lub oświadczenia dotyczącego spełniania pewnych określonych wymogów i rozpoczęcia świadczenia usług. Komunikaty i oświadczenia zapewniają odpowiednią kontrolę *ex post* celem sprawdzania czy prowadzona działalność usługowa jest zgodna z wymogami ustawowymi.

Systemy zezwoleń zostały utrzymane w sektorze detalicznym dla przedsiębiorstw handlowych powyżej określonych rozmiarów (duże placówki handlowe) i dla sprzedawców ulicznych⁷. Zezwolenia na franszyzę i zezwolenia dla podmiotów prowadzących sprzedaż na odległość zostały zastąpione obowiązkiem przedkładania komunikatu w terminie 3 miesięcy od zapoczątkowania działalności⁸. W odniesieniu do organizacji targów, wcześniejszy wymóg uzyskiwania zezwoleń został zniesiony, rejestracja stała się dobrowolna a w innych przepisach zastąpiona rejestracją automatyczną opartą na obowiązku deklaratywnym⁹.

W sektorze budownictwa i usług przemysłowych zezwolenia zastąpiono deklaracjami w dobrej wierze wydawanymi przez właścicieli działalności (osobę fizyczną lub prawną), co powoduje automatyczny wpis usługodawcy do odpowiedniego rejestru¹⁰.

Podobne procedury wprowadzane są dla usług naprawy i konserwacji pojazdów¹¹.

W sektorze turystyki i branży restauratorskiej przepisy prawa wydawane są wyłącznie na szczeblu regionalnym. Zezwolenia zastąpiono deklaracjami w dobrej wierze lub wcześniejszymi powiadomieniami w przypadku usług biur podróży, hoteli, kwater turystycznych, pól namiotowych, domków wiejskich¹², restauracji i stołówek¹³. W niektórych przypadkach zezwolenia utrzymano w zakresie ochrony środowiska w przypadku placówek zakwaterowania¹⁴ i aktywnej turystyki¹⁵.

Zezwolenia dla dostawców usług przygotowywania żywności dla grup i imprez, jak również dla przetwórców żywności, zostaną zastąpione zezwoleniami na mocy zasad UE lub bezpośrednim stosowaniem uregulowań UE w zakresie higieny żywności, podlegającym kontroli¹⁶.

W dziedzinie edukacji zezwolenia są wymagane dla prywatnych instytucji edukacyjnych, które oferują nauczanie akredytowane prowadzące do uzyskania oficjalnych kwalifikacji akademickich¹⁷.

⁷ W zasadzie, duże placówki handlowe to takie, które przekraczają 2500 metrów kwadratowych. Próg ten będzie inny w niektórych wspólnotach autonomicznych, w zależności od populacji lub specyfiki terytorium i zależnie od tego czy placówki są prowadzone przez jednostki czy zbiorowo. Sprzedawcy uliczni poza rynkami handlu obwoźnego nie mają zezwolenia na handel w Hiszpanii. Zezwolenia na sprzedaż obwoźną są ograniczone ilościowo z racji ograniczonej ilości gruntów publicznych (art. 12 Dyrektywy Usługowej), Np. w Andaluzji, Ustawa 1/1996 z dn. 10 stycznia o handlu detalicznym i Ustawa 9/1988 z dn. 25 listopada o sprzedaży obwoźnej, zmieniona przez Dekret z mocą ustawy 3/2009 z dn. 22 grudnia, ustanawiający systemy zezwoleń dla obydwu rodzajów działalności.

⁸ Zob. art. 62 i 38 Ustawy 7/1996 z dn. 15 stycznia ustanawiającej zasady handlu detalicznego.

⁹ Np. w La Rioja, zob. Ustawę 3/2005 z dn. 14 stycznia w sprawie handlu detalicznego, zmienioną przez Ustawę 6/2009 z dn. 15 grudnia.

¹⁰ Zob. Ustawa 21/1992 z dn. 16 lipca o przemyśle, zmieniona przez Ustawę 25/2009 z dn. 22 grudnia zmieniającą szereg ustaw celem dostosowania ich do Ustawy No 17/2009 z dn. 23 listopada, o swobodzie dostępu do usług i ich świadczenia.

¹¹ <http://www.boe.es/boe/dias/2010/04/29/pdfs/BOE-A-2010-6754.pdf>.

¹² Np., w Madrycie, Ustawa 1/2009 z dn. 12 marca, regulująca turystykę zmieniona przez Ustawę 7/2009 z dn. 15 grudnia; W Walencji, Ustawa 3/1998 z dn. 21 maja o turystyce, zmieniona przez Ustawę 12/2009 z dn. 23 grudnia; na Balearach, Dekret 60/2009 z dn. 25 września.

¹³ Na Wyspach Kanaryjskich, zob. Ustawa 7/1995 z dn. 6 kwietnia, regulująca turystykę, zmieniona przez Ustawę 14/2009 z dn. 30 grudnia.

¹⁴ Np. dla zakładania spa, ośrodków narciarskich lub pól kempingowych na niektórych typach podłoża lub w niektórych lokalizacjach, utrzymano wymóg uzyskania zezwolenia

¹⁵ W Andaluzji: Dekret 20/2002 z dn. 29 stycznia o turystyce na wsi i aktywnej turystyce, zmieniony Dekretem 80/2010 z dn. 30 marca.

¹⁶ Zob. Rozporządzenie 853/2004, wprowadzające specjalne przepisy higieny mające zastosowanie do żywności pochodzenia zwierzęcego i Rozporządzenie 852/2004 o higienie żywności.

¹⁷ Np. w Katalonii, zob. art. 74 Ustawy 12/2009 z dn. 10 lipca o edukacji.

Przykłady innych typów wymogów nałożonych na dostawców usług prowadzących działalność w Hiszpanii

Ograniczenia ilościowe i terytorialne zostały w większości zniesione, na przykład ilościowe i terytorialne ograniczenia dla szkół nauki jazdy lub wymogi minimalnej odległości pomiędzy stacjami benzynowymi.

Wymogi co do formy prawnej zostały utrzymane dla organizacji publicznych prowadzących działalność w jednym regionie¹⁸. Wymogi te zostały wyeliminowane również w odniesieniu do usług przemysłowych polegających na instalacji i naprawie sprzętu, organizacji targów oraz w odniesieniu do biur podróży, zarówno na szczeblu krajowym¹⁹ jak i regionalnym²⁰.

Co się tyczy wymogów względem dostawców w sektorze zawodów regulowanych, zorganizowanych w formie stowarzyszeń zawodowych, jak na przykład architektki i prawnicy co do własności udziałów i akcji, Hiszpania zredukowała odsetek kapitału i praw do głosowania, które muszą znajdować się w posiadaniu przedstawicieli zawodów regulowanych, gdy chcą oni prowadzić „spółkę zawodową”²¹, z 75% do 51%. Jednak przedstawiciele zawodów regulowanych mogą przyjmować dowolną formę prawną spośród tych uznawanych przez hiszpańskie prawo (*sociedad anónima, sociedad limitada etc.*). W takich przypadkach ponoszą oni osobistą odpowiedzialność za pracę którą wykonują (nie zaś spółka, której są częścią).

Wymogi ustalające minimalną liczbę pracowników są nałożone głównie na usługi edukacyjne i socjalne. W większości przypadków jednak wymogi te są nakładane w postaci liczby nauczycieli przypadających na wychowanka, nie zaś w ujęciu bezwzględnym²².

Zalecane stawki dla poszczególnych organów zawodowych zostały zniesione²³.

Przykłady wymogów w zakresie działalności multidyscyplinarnej zawodów regulowanych lub w dziedzinie certyfikacji, akredytacji, monitoringu technicznego i usług testowania

Hiszpania zgłosiła niezgodności co do świadczenia usług adwokackich i audytowych dla tego samego klienta pomiędzy prokuratorami a adwokatami²⁴, związane z łańcuchem dystrybucji leków²⁵ oraz z laboratoriami prowadzącymi badania środowiska i zdrowia żywności²⁶. Obowiązek wyłączności dla biur podróży został zniesiony²⁷.

Przykłady wymogów, które mają zastosowanie do dostawców usług działających w innych państwach członkowskich i świadczących usługi w Hiszpanii

W ramach ustawy horyzontalnej Hiszpania zabroniła nakładania wymogów wymienionych w art. 16 ust. 2 dyrektywy o usługach. Jako że ustawa ta obowiązuje wszystkie władze terytorialne, wymogi niezgodne z tą klauzulą muszą zostać zniesione.

¹⁸ Ustawa 16/2006, z dn. 17 października.

¹⁹ Zarządzenie z dn. 14 kwietnia 1988 o biurach podróży zostało zniesione.

²⁰ Dekret 168/1994 z dn. 30 maja o biurach podróży, zmieniony przez Dekret 106/2008 z dn. 6 maja.

²¹ Zob. Ustawa 2/2007 z dn. 15 marca o spółkach zawodowych, zmieniona przez Ustawę 25/2009 z dn. 22 grudnia zmieniającą szereg ustaw celem dostosowania ich do Ustawy No 17/2009 z dn. 23 listopada o swobodzie dostępu do usług i ich świadczenia.

²² Zob. Dekret 170/1985 z dn. 25 czerwca dla dostawców prowadzących zorganizowaną działalność w plenerze z udziałem dzieci (Kraj Basków). Usługi edukacji prywatnej, Dekret 57/1998, z dn. 16 kwietnia w Madrycie i Ustawa 12/2009, z dn. 10 lipca. W przypadku usług socjalnych dla osób starszych, Dekret 27/1998, z dn. 6 marca w Rioja.

²³ Ustawa 2/1974 z dn. 13 lutego o organizacjach zawodowych, zmieniona przez Ustawę 25/2009 z dn. 22 grudnia zmieniającą szereg ustaw celem dostosowania ich do Ustawy No 17/2009 z dn. 23 listopada o swobodzie dostępu do usług i ich świadczenia.

²⁴ Dekret królewski 658/2001 z dn. 22 czerwca regulujący zawód prawnika.

²⁵ Np. w Kantabrii, Ustawa 7/2001 z dn. 19 grudnia.

²⁶ Dekret 126/1994, z dn. 16 maja w Katalonii.

²⁷ W Andaluzji, Dekret 31/2002 z dn. 17 grudnia o biurach podróży, zmieniony przez Dekret 80/2010 z dn. 30 marca.

Obowiązek wysyłania oświadczenia w przypadku usług transgranicznych w Hiszpanii ma zastosowanie do dostawców niektórych usług przemysłowych, takich jak instalacja i konserwacja wind²⁸, ma także zastosowanie komunikat wysyłany w ciągu 3 miesięcy od zapoczątkowania działalności w przypadku między innymi francyz i sprzedaży na odległość²⁹.

Laboratoria oceniające jakość metali³⁰ i firmy doradztwa rolniczego³¹ również muszą uzyskiwać zezwolenie przed rozpoczęciem działalności.

Obowiązek ubezpieczenia ma zastosowanie do biur podróży w niektórych regionach³² i do działalności w zakresie turystyki czynnej³³.

²⁸ Zob. Dekret królewski 560/2010, z dn. 7 maja.

²⁹ Ustawa 7/1996 z dn. 15 stycznia ustanawiająca przepisy dla handlu detalicznego, zmieniona przez Ustawę 1/2010 z dn. 1 marca.

³⁰ Ustawa 17/1985 z dn. 1 lipca w sprawie przedmiotów wykonanych z metali szlachetnych.

³¹ Dekret 392/2006 z dn. 17 października, regulujący kataloński system doradztwa rolnego.

³² Np. w Galicji, Dekret 42/2001 z dn. 1 lutego.

³³ W Kastylii i León, zob. Dekret 96/2007 z dn. 27 września regulujący działalność spółek czynnej turystyki.